

Állomány — típus	1981		1982		1983	
	telben Első kivi-	Befeje- zettben	Első ki- vitelben	Befeje- zettben	Első ki- vitelben	Befeje- zettben
Tölgy	5	12	14	7	21	12
Cser. e. kem.	8	6	4	7	7	7
Akác	17	9	15	19	18	17
Nemesnyár	14	19	17	16	15	14
Hazainyár	13	13	13	13	12	12
Fenyő	43	41	37	38	27	38
Összesen:	100	100	100	100	100	100

Az erdőtelepítések nagyrészt szakszerűen, teljes talajelőkészítéssel, gépi ültetéssel hajtják végre. Ennek eredménye a kötelezettség alá vont területek jó eredményessége (79⁰/₀). A felújításoknál majd 10⁰/₀-al jobb eredményesség az erdőtelepítések kedvezőbb helyzetét mutatja.

Összefoglalva az erdőfelügyelési mérlegbeszámolók tapasztalatait, az adatok alapján megállapítható, hogy a jelen tervidőszakban az előző tervidőszakhoz képest egyes területeken kedvezőtlen irányú szakmai folyamatok is jelentkeztek.

A mérlegbeszámolók évről évre felhívják a figyelmet ezekre, így jól látható, hogy a fahasználat és erdőművelés területén is még sok tennivaló akad annak érdekében, hogy erdeinkben a termőhely potenciális kihasználása mellett szakmailag helyes, a bővített újratermelés céljait szolgáló gazdaságos, hosszútávú, tartamos erdőgazdálkodás valósulhasson meg.

Barátossy Gábor

Öt- vagy tízmillió?

Az elmúlt hónapok során erről folyt a vita. A hivatalos álláspont mintegy 10 millió m³-ben, más állásfoglalás viszont mintegy 5 millió m³-ben határozta meg *hazánk évi fanövedékét*. Többen rámutattak arra, hogy 8 millió m³-es fakitermelésünk mellett 2 millió m³-rel nő erdeink évi élőfakészlete.

Fontos dolog az, hogy a szakmai vezetők egységesen vallják a 10 millió m³-es fanövedéket. Szükséges, hogy ennél kisebb jelentőségű kérdésekben is legyen közös álláspontunk. Miután szakkörökben megvitattunk egy kérdést, eldöntöttük annak *jelentőségét*, és a *probléma megoldásához vezető utat*, egységesen kell ezt propagálnunk.

Nem várhatjuk *például*, hogy megoldást nyer az OEE Erdőművelési Szakosztályának ez év április 17-i 12 pontos határozatában megfogalmazott probléma. Idézek belőle: „az alapvetően torz érdekeltségi viszonyok miatt *túlszaporodott vadállomány* az erdő egyszerű újratermelését is kizárja” — Hitelet veszti e már-már tragédiát jelző megfogalmazás, amikor szakfolyóiratunkban vezető helyen jelenik meg, máskor, hogy: *elégge időszerűtlennek hat minden olyan felvetés, ... mely az erdőgazdálkodás és a vadgazdálkodás egy kézbe ... adását javasolja*. A vadászatot sportnak, hovatovább tömegsportnak kell tekinteni. Igaz ugyan, hogy a vadeltartó képességnek megfelelő számú nagyvad esetén e tevékenység sport jellege fokozódna. Ebben az esetben az az egy-két „húsvadász vagy státusz vadász” gyakrabban menne haza a „vadászatról” üres tarisznyával. Most már azt kell eldönteni, hogy erdőfelújításaink sikere múlhat-e azon, hogy ez a pár „vadász” zsákmánnyal térjen rendszeresen meg erdeinkből, vagy pedig fokozzuk e tevékenység sport jellegét

azzal, hogy a kívánt szintre csökkentjük a nagyvad létszámot. Abban az esetben, ha döntöttünk a kérdésben, minden fórumon azonosan kell állást foglalni. Egyébként a kérdésben segítséget adó szerv aszerint adhat választ, hogy melyik vélemény jut el hozzá, vagy egyéni érdekek milyen irányba befolyásolják döntését.

Hallunk, olvasunk a *savas esőkről, tapasztaljuk a tölgy pusztulását*. Sokan ítélik meg úgy a kérdést világszerte, hogy a talaj pH-értékének csökkenése a mikro, illetve makro szervezetek fejlődése szempontjából napjainkban oly gyorsan következett be, hogy azt legyengüléssel, illetve csak pusztulással tudják követni. A legyengült tölgyállomány, aztán egy másodlagos károsító gradációjára nem növedékesekkel reagál mint korábban, hanem elpusztul. Mások saját szakterületük szerint hol ezt, hol azt jelölik meg a tölgypusztulás okaként. Természetesen ezzel lehetetlenné téve az egységes álláspont kialakítását, a kivezető út megfogalmazását. Márpedig ezt is nekünk kellene eldönteni, akik együtt élünk az erdővel. Nem szabad arra várni, hogy biológusok, gombászok, vagy mondjuk agrármérnökök készítsék el az összegzést.

Lehet vita, már csak az információ tömeg miatt is az egyetemi katedrán, az Erdészeti Hivatal vagy az ERTI vezető posztján levő szakemberek, illetve a termelésben dolgozó kollégák között. Haladéktalanul *közös álláspontra* kell azonban jutni pl. az alábbiakban:

- Csökkent-e az utóbbi évek során a kitermelt fák átmérője?
- Vannak-e problémáink az éves favágatási tervek összeállításakor, amikor a bázis év értékét kellene besorolni?
- Eltolódik-e a besorolás a gyéritések irányába?
- Igaz-e, hogy túlgyéritéseket végzünk? Mi lesz ennek a következménye?
- Ha igaz, mi a kivezető út ebből?
- Romlik-e az erdőgazdaságok munkaerő-ellátása? Nő-e a koruk, romlik-e a szakképzettségi szintjük? Ha igen, szükséges-e ennek a tendenciának megállapítása? Mi ennek az útja-módja?
- Elmaradtunk-e műszaki fejlesztésben mondjuk a mezőgazdaságunktól? Ha igen, miért maradtunk el? Baj-e, hogy elmaradtunk? Mit kell tenni, hogy ezt felszámoljuk?
- Van-e az erdőgazdaságok igényét kielégítő szakmunkás képzés, motorfűrészkezelő pl. (és nem univerzális gépész), erdőművelést vállaló szakmunkás stb. Ha nincs ilyen, mit kell tenni, hogy legyen?
- Hozzáférhető-e a 10 millió m³ növendék? Megfelelő-e a feltárásunk?
- A tölgypusztulás milyen hatással van az évi növendékre? Az évi 10 milliós növedék milyen átmérő csoportokban jelentkezik? Van-e a megtermelt fa fogadását biztosító háttér ipar?
- Jó-e a művelési egységes egységár rendszer? Nem lenne-e szükség a hegyvidéki területeknél eltérő egységárra?
- Tájékozott-e a nagyközönség arról, hogy az általunk kitermelt fa értékén kívül, milyen jelentősége van az erdő üdülési és védelmi funkciójának? És ha nem tájékozott kellőképpen, akkor kell-e? Ha kell, akkor kinek, mikor, hol, miképp kell erről tájékoztatnia?

Optimista vagyok. Meggyőződésem, hogy a feltett kérdésekre és a szakmánkba vágó fel nem tett kérdésekre is valamennyien tudjuk a választ. Megvan szakmánkban az az erő, mely egyé-kovácsolva fogalmazza meg ezeket. Ha pedig egységesen kiállunk egy-egy kérdés megoldását sürgetve, akkor a megoldáshoz is közelebb juthatunk.

Virágh János